

Editörden

Karikatür Krizi ve Papaz Cinayeti

Karikatür Krizi

Hıristiyanlık ve İslam, öz itibariyle aynı kaynaktan doğma ilahi dindir. İslam, Hıristiyanlığın ilahi yönünü kabul etmekte, onun kutsal kitabı İncil'i ve Peygamberi Hz. İsa'yı inanç esasları arasında sayarak müntesiplerinden onlara inanmalarını istemektedir. Bu nedenle İncil ve Hz. İsa, Müslümanların da kutsal değerleri arasında yer almaktadır.

Hıristiyanlar Hz. İsa'nın vefatını müteakip yıllarda, onun bıraktığı din üzerinde bazı tasarruflarda bulunmuş ve İslam'ın onu kabul için şart koştuğu ilahi yönünü tahrip etmişlerdir. Allah'tan bir vahiy olarak Hz. İsa'ya gelen İncil, insan ürünü İncillere dönüşmüş ve dört ayrı kitap haline gelmiştir. Aynı şekilde Hz. İsa hayatta iken onun düşmanlarının başında yer alan ve sonradan Hıristiyanlığını iddia eden Pavlus'un mektupları ve diğer bazı kitaplardan oluşan 23 kitap, diğer İncillere eklenerek Hıristiyanların kutsal olarak kabul ettiği Yeni Ahit, 27 kitap olarak teşekkül ettirilmiştir.

Hıristiyanlar, İslam inancına göre babasız olarak Hz. Meryem'den doğan Hz. İsa'nın peygamberlik yönünü iptal ederek, ilerleyen yıllarda yapılan konsillerle onu ilahlaştırmış ve "Teslis'in (üçleme) parçalarından biri haline getirmiştir. Hatta onun betül annesi Hz. Meryem'i 431 yılında Efes'te icra edilen konsilde "Teotokos" (Tanrı'nın annesi) ilan etmiştir.

İslam, Hıristiyanlık üzerindeki bu tür beşeri müdahaleleri küfür olarak nitelemiştir. Buna mukabil Hıristiyanlar, gerek Kur'an gerekse Hz. Muhammed (a.s) konusunda baştan itibaren kesin bir şekilde inkarcı tavırlarını sürdürmüşlerdir. İslam'ın Hıristiyanlık ile ilgili iddialarını da kabul etmeyerek karşı taarruza geçmişlerdir.

Tarihi süreçte, İslam'a ve kutsal değerlerine yönelik sözlü ya da fiili eleştiriler, Hıristiyanları yeterince tatmin etmemiş olmalı ki, Hıristiyanların İslam'a ve Müslümanlara yönelik bu saldırılarına her geçen gün bir yenileri eklenmek istenmiştir. İşte Danimarka'da başlayan ve çeşitli Hıristiyan ülke ve çevrelerince de desteklenen Hz. Peygambere yönelik çirkin karikatür meselesi bu tür bir ezikliğin savunma refleksinin veçhesi olarak gündeme getirilmiştir.

Genel Hıristiyan stratejisi, psikolojisi ile örtüşen fakat siyasi konjoktür ile çelişen bu menfur olay ile ilgili Hıristiyan dünyasındaki tasvip ve tenkitler net bir açıklık kazanamamış, hatta çelişkili açıklamalarla daha da müphem bir hal almıştır.

Hıristiyan dünyasında 11 Eylül olayı ile yeniden dünya gündemine oturan İslam karşıtlığı olgusu, İslam'ı eleştirmek, hatta karalamak için bir fırsat olarak değerlendirilmiştir. ABD bununla da yetinmeyerek devlet başkanı Bush tarafından resmen ilan edilen Haçlı savaşlarını Afganistan ve Irak cephelerinden başlatmıştır. Ancak İslam dünyasının üzerinde oturduğu yer altı zenginliği, enerji kaynakları ve ticari pazar olma özelliği, sömürgeci zihniyetin temsilcisi Batı'nın ekonomik çıkarları ile çeliştiği için, top yekün bir haçlı katılımına imkan bulunamamıştır. İşte Hz. Peygamberi ve onun ümmetini üzen bu karikatür rezaleti, öz itibariyle bilinçli, kararlı ve stratejik boyutları olan bir faaliyet olarak dünya gündemine oturtulmuştur.

Karikatür kriziyle Hıristiyan entelektüeller, Müslümanların tansiyonunu ölçmek, onların tepkilerini test etmek istemişlerdir. Bu oyun belli ölçülerde hedefine ulaşmış, kısmen maksat hasıl olmuştur. Türkiye'de meydana gelen cılız tepkilere karşı, İslam dünyasının büyük bir kesiminde büyük rahatsızlıklar meydana gelmiştir. Bu tepkiler karşı taraftakilere yeni hedefler belirlemeleri için yeni fırsatlar verirken, İslam dünyasındaki birlik arayışlarına bir katkı sağlamamıştır. Buna mukabil Hıristiyan dünyasında 11 Eylül olaylarından daha da etkili olmuş ve büyük oranda birlik oluşturulmasına, ortak stratejiler geliştirilmesine ve uygulanmasına vesile olmuştur. Nitekim Irak'ın ABD tarafından işgali AB ile ilişkileri olumsuz bir şekilde etkilemiş olmasına, hatta AB'nin parçalanma noktasına gelmiş olmasına rağmen bu son olay, ABD ve AB'nin İslam ve Müslümanlar karşısında güç birliği yapmasına imkan hazırlamıştır. Son yıllarda ekonomik ve siyasi çıkarları çatışan bu gruplar, ABD'nin senarize ettiği ve fiilen uygulamaya koyduğu "Genişletilmiş Büyük Orta Doğu Projesi"nin daha etkin bir şekilde yürürlüğe girmesini kolaylaştırmıştır.

Karikatür krizinde en zor durumda kalan ülke Türkiye olmuştur. Halkının tamamına yakını Müslüman olan Türkiye, sakal ve bıyık arasına sıkışıp kalmıştır. Müslüman kimliğiyle, diğer Müslüman ülkelerdeki tepkiyi gösterememenin ve kendi kutsallarına yapılan hakareti içine sindirememenin ezikliğini yaşarken, AB ümidi ve "Medeniyetler İttifakı" hayali ile beklediği eşikte kabul edilmeyeceği endişesine mahkum olmuştur. ABD ve AB tarafından kendisine takdim edilen "Tımlı İslam" şablonuna uyararak tepkisizleşen Türkiye, İslam dünyasının liderliği konusunda kendisine önerilen sahte hayallerin ümidiyle çevresindeki diğer Müslüman toplumlara itidal telkin etmiştir. Elbette karşı karşıya olduğumuz konjoktürel şartlar tedbirli, sabırlı ve temkinli olmayı öngörürken, toplumun manevi dinamiklerinin dumura uğraması, milli vakarımız için tehlike oluşturmuştur. Kuzey Irak, Kıbrıs, Ermeni meselesi gibi milli konularda kırmızı çizgilerin imha edilmesi, ardından manevi gücümüzün özünü oluşturan dinimiz ve onun sevgili Peygamberi Hz. Muhammed'e reva görülen bu alçak saldırılar karşısındaki tepkisizlik veya duyarsızlık bazı dini çevreler-

de "dinler arası diyalogun", bazı siyasi çevrelerde de "Medeniyetler İttifakı"nın başarısı gibi takdim edilmiştir.

Türkiye'de bazı dini ve siyasi çevrelerin yürüttüğü Hıristiyan kökenli ve merkezli bu tür projelerin milli ve manevi dinamiklerimize zararı görünüp dururken, hala bunlarda ısrar uğruna ödenen bedeller, her halde ahreti umanlar için bir kazanım olacaktır. Yıllarca uygulanan projelerde kimlerin nasıl mağdur olduğunu görmek için hangi yardımcı cihaza ihtiyaç duyulur bilinmez ama ehli basiretin ıstırabı gelecek nesillerin acılarıyla şimdiden buluşmuştur.

Batı'da karikatür krizini çıkaranlar ile Irak'ı işgal eden zihniyet arasında, dinler arası diyalog yapanlarla Osmanlı'nın intikamını almak için Türkiye'yi ortadan kaldırmak isteyenler arasında planlı, programlı bir işbirliği gözlerden kaçmamaktadır. Bu türlü birlikteliklere katılanların Türkiye'nin milli ve manevi değerlerini tahrip ve hakaretleri, samimi Müslümanların dini ve siyasi desteğini alanların nasıl bir istismar içinde olduklarını göstermek için yetmektedir. Dünyayı yönlendiren ve yöneten tek kutuplu gücün, misafir ettiklerine ve siyaseten desteklediklerine tavsiyesi veya talimatı, sizi destekleyenlerin parasını ve oyunu alın, idrakini alın ancak sesinizi kesin şekilde gerçekleştirmektedir. Bunun için dini ve siyasi otoriteye bağlananlar, hayal ettikleri pembe geleceğin enginliklerinde koşarken uyandırdıkları zaman çalılıkların içinde olmaları, bir yarar sağlamayacaktır.

Türkiye'nin coğrafi konumundaki "köprü" görüntüsü ile siyasi konumu özdeşleştirilmektedir. Ecdadımız Anadolu'yu "ilâ-yı kelimetullah" veya "Türk cihan hakimiyeti mefkuresi" için bir merkez olarak kullanırken, bugün Anadolu, siyasi ajanların ve misyonerlerin yol geçen hanına dönmüştür. Türkiye, dinler arası diyalog veya medeniyetler ittifakı projelerine ev sahipliği yaparak haçlıların İslam harimine geçişine imkan sağlayan bir köprü durumuna gelmiştir.

Koşumuz Irak son günlerde çok ciddi provokasyonlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durum çeşitli çevrelerce bir iç savaşın başlangıcı olarak kabul görmektedir. Muhtemeldir ki bu kaos sadece Irak ile değil, İslam dünyasının en büyük devletlerinden olan Türkiye cumhuriyetini ve diğer komşuları da yakından ilgilendirmektedir. ABD başlangıçtan itibaren Türkiye'yi, Irak'ta uygulanan senaryonun dışında tutmak isterken son günlerde dolaylı baskılarla bu bataklığın içine çekmektedir. Böylece hem kendi başarısızlığını Türkiye'ye fatura etmek, hem de orada kurmak istediği sistemin bekçiliğini Türkiye'ye yaptırmak istemektedir. Ayrıca Irak'ta son günlerde meydana gelen olayların karikatür krizi ile yakın alakası bulunmaktadır. Öncelikle ABD, karikatür krizi ile bir bütün haline gelen Hıristiyan dünyayı yeniden yanına alma fırsatı bulmaktadır. Buna ilave olarak Irak'ta meydana gelen kendi aleyhindeki direnişi ve birlik duygusunu baltalayarak oradaki Müslümanları biri birine düşürerek seyirci durumuna düşmektedir. Böylece orada yürüttüğü faaliyetlerin kendi hesabına maliyetini düşürmekte ve verimliliğini artırmaktadır.

ABD, Irak krizinde her zaman yanında yer aldığı ve beslediği Kürtleri daha etkin bir hale getirebilmek, sadece Kuzey Irak'ta değil bütün bölgede söz sahi-

bi yapabilmek için Şiiilerle Sünniler arasındaki çatışmaları tahrik etmekte, her gün yüzlerce Müslüman'ın kanını döktürmektedir. Daha iyi kullanabileceğine inandığı ve dini inanışları bakımından eski komünist, yeni seküler Kürt yöneticileri de Müslüman halkın yönetimine getirmektedir. Nitekim ABD Irak'ta, provokasyonlarla biri birine düşürülen Araplardan Sünnileri devre dışı bırakarak Şii-Kürt koalisyonuna demokratik (!) bir çözüm arayışı içine girmektedir.

Irak'ta tezgahlanan oyunlarla hem karikatür krizi unutturulmuş, hem Irak'ın yeniden yapılanması yeni bir mahiyet kazanmış, hem de Türkiye'nin itibarı tüketilmiştir. Dolaylı olarak Irak üzerinde Türkiye'ye sorumluluk ve arabuluculuk düştüğünü savunup Irak başbakanı İbrahim Caferi'yi Türkiye'ye davet ettirenler, arka taraftan kendi temsilcileri Talabani'yi devreye sokarak bu ziyaretin anlamsız olduğunu ileri sürdüklerini, aynen Filistin heyetinde olduğu gibi, Türkiye'nin alay konusu olmasına zemin hazırlamışlardır.

Papaz Cinayeti

Karikatür Krizinin en etkin olduğu günlerde Trabzon'daki Santa Maria kilisesi Papazı Andrea Santaro öldürülmüştür. Henüz bir lise öğrencisi tarafından işlenen bu menfur cinayet, çeşitli ihtimalleri, soruları ve senaryoları beraberinde getirmiş ve Hıristiyan-Müslüman arasındaki hassas ilişkileri sıkıntıya sokmuştur. Kimileri bu olayın bir provokasyon olduğunu ileri sürerken, kimileri hassas bir bölge olan Trabzon halkının Karikatür krizine bir tepkisi olduğunu ve intikam alma duygusu ile işlendiğini ileri sürmüştür. Trabzon'un Pontuslaştırılmasına göz yuman, yardımcı olan veya bundan mutluluk duyan bazı sözde aydınlar da Türk milletinin milliyetçi duygularının toplumu götürmek istediği durum olarak yorumlamışlardır. Muhtemeldir ki bu son yoruma dinler arası diyalog ve medeniyetler ittifakı tezleriyle evrensilci konuma yükselip uluslar arası sınırları aşan malum çevreler de katılmıştır. Zira onlara göre bu olay çiçeği burnunda Müslüman-Hıristiyan ittifakını olumsuz etkilemiştir.

Henüz hiç bir araştırma yapılmadan yapılan bu değerlendirmeler kısa süre sonra daha makul bir zemine taşınmış, basın ve medyada istenmese de farklı yorumlar yapılmaya başlanmıştır. Bu açıklamalara bakıldığında, Türkiye'de misyonerleri koruyan ve yokluğunu iddia eden bazı çevreler bile olayın misyonerlik boyutu olduğunu, ölen Papaz'ın kiliseye adam toplamak için çocuklara bile dolar dağıttığını, kendi yayın organlarında, üzülenek itiraf etmek zorunda kalmışlardır. Yine aynı şekilde, adı geçen Papaz'ın daha önce Mardin'de misyonerlik yaptığı, bu nedenle oturma süresinin uzatılmak istenmediği emniyetçe ifade edilmiş ancak İtalyan dostumuzun (!) müdahalesi sonucu dışarıya atmak yerine Türkiye'nin hassas bölgelerinden biri olan Trabzon'a görevlendirilmesi sağlanmıştır.

Trabzon'da meydana gelen bu üzücü olay bazı gerçeklerin açığa çıkmasına yardımcı olmuştur.

-İslam tarihinde ve Müslüman Türk'ün tarihinde hiçbir mabede, hiçbir din adamına ve mabede sığınan hiçbir kimseye saldırılmamıştır. Mekke'nin fethi esnasında kanı helal sayılan bazı müşrikler, ki bunların çoğu sonradan affe-

dilmiştir, ve Yunan isyanında isyancılarla işbirliği yaptığı, hatta isyancıları teşvik ettiği için 22 Nisan 1922'de idam edilen Fener Rum Patriği V.Grigoryus gibi çok sınırlı istisnaları olmuştur.

-Bu olay henüz 16 yaşında bir lise öğrenci tarafından işlenmiştir. Bu çocuğun ilk ifadesinde, Papaz'ın her zaman verdiği paranın son seferde arkadaşlarını götürdüğü zaman ödenmemesi cinayet sebebi olarak gösterilmiştir.

-Olayın zamanlaması oldukça dikkat çekmektedir. Hıristiyan toplumlar da Müslümanları tahrik ve onların tepkilerini ölçmek için ortaya çıkarılan karikatür krizi sebebiyle milli ve manevi duyguların en yüksek bir seviyeye çıktığı döneme tesadüf etmiştir.

-Olayın yaşandığı kilise, ahlak dışı olayların olduğu veya ıslah edildiği bir yer olarak tanımlanmakta, Papaz ise bu tür problemlerin çözümünden kendini sorumlu olarak görmektedir. Bu nedenle de buraya her cins ve milletten insanların girip çıktığı belirtilmektedir.

-Papazın, gazetelerde yayınlanan mektuplarından ve zanlının ifadelerinden anlaşıldığı kadarıyla misyonerlik yaptığı sanılmaktadır.

-Zanlının parçalanmış bir aileye mensup olduğu açığa çıkmıştır. Bu çocuk muhtemelen ailede aradığı mutluluğu bulamamanın ezikliği ile Papaz'ın kurtarıcılığına sığınmış olabilir.

Çocuğun annesinin bir siyasi partinin kadın kolları başkan yardımcısı olduğu söylenmektedir. Bu durum toplumu örgütlemek, eğitmek ve yönlendirmek isteyenlerin önce kendilerinden, kendi çocuklarından ve ailelerinden başlamaları gerektiği gerçeğini ortaya çıkarmıştır.

Bütün bunları bir araya getirdiğimizde suçlunun bir tek kişi olmadığı, toplum olarak çeşitli suç ihtimalleriyle karşı karşıya olduğumuz gerçeğini hatırlamamız gerektiği oraya çıkmaktadır. Nasrettin Hoca'nın ifadesi ile hem hırsız hem de ev sahibi suçlu olsa gerektir. Burada sorumluluk hepimizindir. Bireyler olarak, aileler olarak, toplum olarak ve devlet olarak herkes üzerine düşeni yapmalıdır. Unutulmaması gereken bir başka konu ise ülkemizde misafir olanlar da misafirlik kurallarına riayet etmelidir.

Sonuç

-Danimarka'da yayınlanan ve Hz Peygamber'e hakaret içeren karikatürlerden dolayı Danimarka Müslümanlardan özür dilemeden olayı geçiştirmeye çalışmıştır. Bu menfur olay diğer bazı Hıristiyan ülke basının da ifade edilerek Danimarka'ya, bu konuda yalnız olmadığı mesajı verilmiştir.

-Karikatür krizi ile Batı ve Hıristiyan dünyasının İslam ve Müslümanlar hakkındaki düşüncesi bir kere daha ortaya çıkmıştır. Dünyadaki Müslüman varlığı Hıristiyanlık ve Batı için en büyük tehlike ve tehdit unsuru olarak kabul görmektedir.

-Hıristiyan liderler, bir din olarak İslam'ı ve onun kutsallarını geçen bu kadar zamana ve birlikte yürütülen projelere rağmen hala içlerine sindiremediklerini hissettirmişler ve bu olayı açıktan lanetleyememişlerdir.

-Karikatür krizi, Hıristiyan dünyasının İslam ve Müslüman karşıtlığında birlik olmasına katkı sağlamış ve başlangıçta bir faraziye gibi algılanan medeniyetler çatışması tezinin, istenen, planlanan ve zamanı geldiğinde uygulanacak olan bir proje olduğunu göstermiştir.

-Karikatür krizi, tarihin derinliklerinden gelen Hıristiyan düşüncesinin bir ürünü olup, siyasi ve askeri olanlara ilave olarak farklı güç ve imkanların sahneye konulması şeklinde değerlendirilmelidir.

-Karikatür krizi, Hıristiyan dünyasının, Müslümanlar arasındaki tepkiyi ölçme konusundaki beklentilerine cevap olmuş ve arzuladıkları verimliliği kazanmalarına imkan vermiştir. Buna mukabil İslam dünyası bu olayla ilgili olarak iyi bir sınav vermemiş, tahriklere kapılmış, provokasyonlara alet olmuştur. Böylece yine olana İslam dünyasına ve Müslümanlara olmuştur.

-Bu olay, Müslümanların aklını başına almasına, birlik ve dayanışma duygusunu geliştirmesine vesile olmalıdır. Bunun yolu bilim ve teknolojiyi iyi kullanmak, ekonomik ve askeri yönlerden başkalarına bağımlı olmaktan kurtulmaktır. Bu ve benzeri yapay krizler birlik ve dayanışma olgusunun geliştirilmesi yerine yeni bir fitnenin ortaya çıkmasına sebep olmamalıdır.

-Son dönemlerde Irak'ta ortaya çıkan ve iç savaşı hatırlatan olayların, karikatür krizi sebebiyle Müslümanlar arasında gelişen birlik ve dayanışma duygusunun, dikkatlerin başka tarafa kaydırılması ihtimali üzerinde durulmalıdır.

-Trabzon'da meydana gelen bir Papaz'ın öldürülmesi olayının karikatür krizi ile ilgisi bir zamanlama benzerliği olarak kabul edilebilir. Ancak bu menfur olayın Müslüman Türk milletini düşündürmesi gereken çok yönü olduğu da gözden kaçmamalıdır. Zira tarihi tecrübeye sahip misyoner örgütlerin, dinler arası diyalog faaliyetlerine rağmen asli görevlerini sürdürdüklerini gösterme bakımından oldukça önemlidir. Basında çıkan haberlerden anlaşıldığı kadarıyla çeşitli yöntemlerle misyonerlik faaliyeti yaptığı iddia edilen bu papazın Katolik olması ve dinler arası diyalogun da resmen ve kurumsal olarak Katoliklerle yapılıyor olması düşündürücü olsa gerektir. Yani diyalog yapanların misyonerlikten vazgeçmediğinin bir göstergesi olması bakımından önemlidir.

-Trabzon olayı, bireyler, aileler ve devlet olarak herkesin sorumluluğu olduğunu hatırlatmakta, tedbir almakta gecikmenin maliyetinin yüksek olacağı mesajını vermektedir.

Prof. Dr. Mustafa ERDEM

Not: Değerli okurlarımız, Ehl-i Sünnet özel sayımız, konu ile ilgili yazılar gelmeye devam ettiği için bir sonraki sayı olarak çıkacaktır. İlgileriniz ve katkılarınız için teşekkür ederim.